

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

(Ἐκ τοῦ Β. Τόμου τῶν Ποιημάτων Σουρή)

Νὰ ζῆ κανεὶς ἢ νὰ μὴ ζῆ; ὁ Σαίξπηρ ἐρωτᾷ·
λοιπὸν to be or not to be; κί' ἐγὼ τον ἐρωτῶ·
δὲν μοῦ ἀρέσει τίποτε κί' ἀπὸ τὰ δῶ αὐτά,
κακὸ ψυχρὸ μοῦ φαίνεται κί' ἐκεῖνο καὶ αὐτό.
Εἶνε, μὴ εἶνε; σὰς ῥωτῶ. ἤγουν ἐν ἄλλοις λόγοις,
νὰ δμιλῆς, νὰ μὴ ῥμιλῆς; νὰ τρώγῃς, νὰ μὴ τρώγῃς;

Νὰ ζῆς! τοῦτέστι νὰ γελᾷς, νὰ κλαῖς, νὰ φλυαρῆς,
νὰ ἦσαι λόγιος, κλητῆρ, κτηνίατρος, παπᾶς,
γιὰ μιὰ δραχμὴ νὰ κόβεσαι καὶ νὰ δικηγορῆς,
καὶ νηστικός τῶν ὑπουργῶν τῆς πόρταις νὰ κτυπᾷς.
Νὰ κἀνῆς καὶ συνδυασμὸ μετὸν Κατσικαπῆ,
καὶ γιὰ τοῦ ἔθνους νὰ ῥμιλῆς τὴν τόση προκοπή!

Τί κόσμος ἀποτρόπαιος!.. κανεὶς καλὰ δὲν ξέρει
γιατὶ κοιμᾶται καὶ ξυπνᾷ, γιατί γελᾷ καὶ χαιεῖ
σὲ κάθε ἀλλαγὴ καιροῦ...
φέμμα καὶ πλάνη τὰ κακά, καθὼς καὶ τὰ καλά,
ὁ ἄνθρωπος τὸν ἄνθρωπον αἰώνια γελᾷ,
καὶ ζοῦμε ἔτσι κουτουροῦ.

Ἔ! νά! μιὰ μύγα ἀθεταὶ εἰς τὴ χυτὴ μου μύτη...
σὲ τίνων μύτες ἀρά γε ὡς τώρα νὰ ἐπῆγες;
λοιπὸν κί' ἡ μύγα τοῦ Θεοῦ τὸ πάντοφον κηρύττει;
δὲν φθάνει ὅπου ζῶ ἐγὼ, ἀλλὰ νὰ ζοῦν κί' ἡ μύγες;
Ποιὸς ξέρει τούτη τὴ στιγμή, ποῦ τῶσας σκέψεις κἀνω,
ἀν καὶ αὐτὴ φιλοσοφῆ στὴ μύτη μου ἐπάνω!

Αὐτὸς μετρᾷ ὅτ' ἀκτυλα τ' ἀστέρια τούρανοῦ,
ἐκεῖνος μετὰ τὰ ἔντερα λεπτολογεῖ τῶν φύλλων,

κί' ἄλλος σκοτίζει καὶ χαλᾷ τὸν ἐξοχὸ τοῦ νοῦ,
νὰ μᾶς εἴπῃ οἱ ἄγγελοι σὲ ποῖο ἀνήκουν φύλον.
Πλὴν δὲν μᾶς εἶπε ὁ σοφὸς ἀκόμη πῶς τοὺς θέλει·
μὰ κί' ἀρσενικοθήλυκοι ἀν ἦνε, τί μᾶς μέλλει;

Τί κόσμος ἀκατάστατος, ἀνούσιος, μωρὸς!
ὡς πότε ὁ ἀθάνατος μετὸς θνητοῦ θά παίζῃ;
ἀλλὰ ἐνφ φιλοσοφῶ γιὰ ὅλα σοβαρὸς,
φωιάζει ἡ κυρία μου: «Ὅριστε ἴστο τραπέζι».
Λοιπὸν καὶ πάλι τὴν κοιλιὰ ἀνάγκη νὰ γεμίσω;
Ἔ! βάστα με, γυναῖκα μου, νὰ μὴν αὐτοκτονήσω.

Θὰ φάγω πάλι, θὰ μασσῶ, θὰ ἔξεροκαταπίνω...
Οὔτε μιὰ μέρα νηστικός νὰ μὴ ῥμπορῶ νὰ μείνω;
Τί σιχαμένα φαγητά!
Νὰ σπάσω ὅλα μ' ἐρχεται τοῦ τραπέζιοῦ τὰ πιάτα,
μὰ πάλι λέγω μόνος μου: «Ἔ χέρι μου, σταμάτα,
κί' ἄς λείψουν τέτοια χωρατά».

Ἔραγα, δόξα τῷ Θεῷ, καὶ τώρα ἄς φουμάρω,
κί' ἄς ἔβγω τὸν ἀέρα μου ἴστο Σύνταγμα νὰ πάρω...
Ἔ! Ἔ! τί κόσμος σοβαρὸς;
Ὁ ἓνας κί' ἄλλος μετὸ γελᾷ, κί' ἐγὼ μ' αὐτοὺς γελῶ,
φέμματα ὅλοι μοῦ πουλοῦν, καὶ φέμματα πουλῶ,
κί' ἔτσι διαδραῖνει ὁ καιρὸς.

Πάλι ἴστο σπῆτι μου γυρνῶ, ζεσταίνομαι, κρυώνω,
καὶ πάλι μετὰ χασημάτα ἴστο στῶμα μου ἔξαπλόνω,
κί' ἀρχίζω τὸ ρουχαλιτό...
Ἔ! ἡ ζωὴ κατήντησε μαρτύριον γιὰ ῥμένα,
ἔγινα Χάμλετ, ὅλα πιά τὰ ἔβρίσκω σιχαμένα,
καὶ μόνο θάνατον ζητῶ.

μεῖς ὅλοι ἐκ συμφόνου θὰ κἀμωμεν, ὅτι θὰ κἀμωμεν.
Καὶ μεταξὺ λεγόντων, τὸ πῦρ εἶχε προσκολληθῆ εἰς τὰς
πισσωμένας σανίδας τῶν πλευρῶν τῆς Φορτοῦνης, καὶ ἤρ-
χισε νὰ βρέμῃ καὶ νὰ ἤχῃ. Συγχρόνως δὲ διὰ δύο ἢ τριῶν
κωπηλατήσεων ἡ λέμβος μετέβη εἰς τὴν ἐτέραν πλευρὰν
τῆς γαλέρας, καὶ ὁ Μαῦρος ἐκόλλησε καὶ ἐπ' αὐτῆς τὴν
πυροφόρον ἐσχάραν του. Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ἡ ναυαρχίς,
νεοπίσσωτος οὔσα, περιζώσθη τρομερῶς ὑπὸ τῶν φλογῶν.
Ὁ Μαῦρος καὶ οἱ σύντροφοί του δὲν ἔχασαν καιρὸν. Μετέ-
βησαν ἐπὶ τῆς λέμβου εἰς τὰ λοιπὰ πλοῖα, καὶ τότε οἱ γιγ-
γυσμοὶ τοῦ Σκιάχτη καὶ τὰ παράπονα τοῦ Φιάμμη ἐπνί-
γησαν ἐντὸς τοῦ φλογίνου ἐκεῖνου καταρράκτου, ὅστις εἶχε
περιζώσει καὶ καταπλημμυρῆσει πᾶντα τὰ ξύλινα σκάφη.
Ἡ ναυαρχίς, ἥτις πρώτη εἶχεν ἀναφλεχθῆ, ἐσχημάτισεν
ἐντὸς ὀλίγου φωτεινὴν πυραμίδα καταφωτίζουσαν πάντα
τὰ πέριξ θάλασσαν, γῆν καὶ οὐρανόν. Τὸ ἐρπετόν τέραις εἶ-
χεν ἐντὸς μικροῦ χρόνου εἰσδύσει πανταχοῦ, καὶ ἐφαίνετο
εὐρὸν θῦμα, ὑπερὲς τῶν παρατιθεμένων αὐχμῶν τοῦ θέρους
ἦτο πρὸ πολλοῦ δι' αὐτὸ προωρισμένον. Ἐντὸς ὀλίγων στιγ-
μῶν κατακυριεύσει τὰς σανίδας ἐκεῖνης, τὰς σχεδίαις, τὰ
σκάφη, τοὺς κάλους, τοὺς ἴστους. Ὁ πύρινος ὄφις ἐσύριζε,
συνεσπειροῦτο, διεκλάτο, ἀνέβαινε καὶ κατέβαινε καὶ δὲν
ἤθελε νὰ φῆσῃ τὴν λείαν του. Οὐδεμία σωτηρία ἦτο πλέον
δυνατὴ διὰ τὰ σκάφη ἐκεῖνα, πλὴν ἂν ἡ θάλασσα ἦτο δυ-
νατὴν νὰ ἀναβῆ εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ἰστών καὶ τὰ πλοῖα νὰ
ὑποκύψωσιν ὑπ' αὐτὴν, ὡς ὁ πυθμὴν τῆς. Ἄλλ' οὐδὲν ἄλ-

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδὲ ἀριθ. 447)

— Ἀπατάσαι, φίλε Φιάμμη, εἶπε σοβαρῶς ὁ Μαῦρος· αὐ-
τὴ εἶνε ἡ γαλέρα τοῦ κουρίνιου.

— Ὅχι, σὺ ἀπατάσαι, ἀντεῖπεν ὁ Φιάμμη, εἶνε ἡ Φορ-
τοῦνα, ἡ ναυαρχίς!

— Ἐμέθυσες, φίλε μου Φιάμμη, εἶπε μετ' ἄκρας ἀφε-
λείας ὁ Μαῦρος.

— Ἠτύχασε, Φιάμμη, τῷ εἶπε σιγανῇ τῇ φωνῇ ὁ Καρ-
τάσης. Ἐγὼ σοῦ ἐγγυῶμαι. Μὴ σε μέλει τίποτε.

— Καὶ ἡμᾶς δὲν μᾶς ἐρωτοῦν; ἐμορμούρισεν ὁ Σκιάχτης,
ὅστις μόλις ἐνόησε περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

— Ἀρκεῖ ὅτι εἰσθε ἐδῶ παρόντες, εἶπεν ὁ Καρτάσης.

— Μὴ παραπνεύσῃ, φίλε Σκιάχτη εἶπεν ὁ Μαῦρος. Ἡ-

Μὰ πάλι νὰ μὴ ζῆ κανεὶς, ποτὲ νὰ μὴν πεινᾷ,
καὶ ἀσπλαγγνα νὰ τρώγεται ὑπο τὴν κρύαν πλάνα,
νὰ μὴ γνωρίζῃ τίς καὶ πῶς τὸ ἔθιο. κυβερνᾷ,
καὶ ποιὸς θὰ ἔλθῃ βουλευτὴς ἀπὸ τὴν Καλαμπάκι ;
Ἐν ὄσφ εἶσαι ζωντανός, ναι μὲν θὰ ὑποφέρῃς,
μὰ τῆς ζωῆς τὴν ἀνοστήν τοῦλάχιστον τὴν ξέρεις.

Ἄλλ' ὅταν πέσης μιὰ φορὰ ἀναίσθητος ἰστὸ χῶμα
καὶ ἀπομείνης σκέλεθρο, ὦ ! τότε θ' ἀγνοῆς
τὸ τί ἀξίζει ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος ἀκόμα,
καὶ ἂν ἦνε προτιμότερος ὁ τάφος τῆς ζωῆς.
ὦ ! τί φρικώδης ὑπαρξίς ! τί χάρος σκοτεινός !
καὶ ἀποθαμμένος μαρτυρεῖς καθὼς καὶ ζωντανός.

Νὰ ζῆ κανεὶς ἢ νὰ μὴ ζῆ ; ὁ Σαίξπηρ ἐρωτᾷ
λοιπὸν **to be or not to be** ; καὶ ἐγὼ τὸν ἐρωτῶ
δὲν μοῦ ἀρέσει τίποτε καὶ ἀπὸ τὰ δρό αὐτά,
κακὸ ψυχρὸ μοῦ φαίνεται καὶ ἐκεῖνο καὶ αὐτό.
Μὰ ἡ φιλοσοφία μου κατήφορο ἐπῆρε,
καί. . . γαῖαν ἔχοις ἐλαφοῖν, συνάδελφε Σαίξπηρ.

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

(ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

ΑΙ ΑΠΟΚΡΕΩ

ΝΟΥΞ.

Κατὰ τὰς 6 τῆς ἐσπέρας το πλῆθος ἤρχισε νὰ ἀραιώται
ἐπὶ τινὰς ὥρας, διὰ νὰ ἐκχυθῆ φαιδρότερον καὶ τρελλότερον
εἰς τε τὰς ὁδοὺς καὶ ἕτερα κέντρα διασκεδάσεων, μετὰ τὸ
δειπνον. Εἰς τὰς 8 ὁ συνωστισμὸς ἐπανήρξατο καταπληκτι-
κός, ὁ δὲ θόρυβος καὶ ἡ σύγχυσις φοβερωτέρα. Ἦδη τὸ ὦ

λο ἐπιπτεν εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, πλὴν τῶν θραυομένων
κατακαυομένων ἰστών, τῶν μαδερίων καὶ τῶν ἐξαρτίων.
ἄτινα μετὰ πατάγου μὴ ἀκουομένου πλέον, ἐν μέσῳ τοῦ
φοβεροῦ βρόμου τοῦ πυρός, ἐβυθίζοντο καὶ ἐσβύνοντο εἰς τὸ
κῦμα, καὶ τῶν θλάσεων, αἵτινες πυρούμεναι, ἐπιπτον, ἅμα
ὡς αἱ θυρίδες καὶ τὰ ὀπαῖα, ἐφ' ὧν ἦσαν προσδεδεμένα,
κατεφλέγοντο. Παμμυγῆς βοῇ βροντωδῶν ἐκπυρσοκροτήσεων
ἀνεφέρετο εἰς τὸν αἰθέρα καὶ μέλας σίφων καπνοῦ διασχι-
ζομενος ὑπὸ δραγμῶν σπινθήρων, οἵτινες ὡς διὰ ττοντες ἐ-
φαίνοντο ἅμα καὶ ἐσβύνοντο, κατεκάλυψε τὸν ὀρίζοντα. Τὸ
πῦρ ἐγλωσσοῦτο, ἐσωματοῦτο, ἐνεπνέετο, ἐψυχοῦτο, ἐλύσ-
σα, ἐφρύαττε. Ἡ θάλασσα ἐβραζε σχεδὸν ὑπ' αὐτά, ὡς
εἶχε κομπορημονήσει ὁ Μαῦρος. Ἐν μέσῳ τῆς ἡφαιστείου ἐ-
κείνης συντελείας, ἐν μέσῳ τοῦ κυκλωπειοῦ ἐκείνου τυφῶνος,
ὑπὸ τοὺς μυκηθμοὺς τοῦ χθονίου κεραυνοῦ, ἐνώπιον τῆς φρί-
κης τοῦ σγάζοντος καὶ διεγειρομένου πελάγους, τίς ἠδύνα-
το νὰ δακρῖνῃ, ἢ νὰ μαντεύσῃ, ἢ νὰ φαντασθῆ, ὅτι ὑπῆρ-
χεν ἐν ψυχorrάγημα, ἀγωνία ψυχῆς ἀνθρωπίνης ; . . .

Μόνον εἶς. Ὅτε ἡ φελοῦκα ἐπλησίασε καὶ ὁ Μαῦρος ἐκόλ-
λησε τὸν πρῶτον δαυλὸν εἰς τὴν ναυαρχίδα, ὁ Ἰωάννης Βεν-
δίκης εἶδεν, ἐνόησε, καὶ μὴ κρατηθεὶς πλέον ἀνέκραξε:

— Μὴ καίστε ἀκόμη ! εἶνε ἀνθρωπος ἐκεῖ μέσα !

Ἄλλ' ὁ ἄνεμος, ἐνεκα τῆς ὥρας τῆς νυκτός, ἥτις ἔκλινε
σχεδὸν εἰς ὄρθρον βαθύν, εἶχεν ἀρχίσει νὰ πνέῃ ἐκ τῆς ξη-
ρᾶς, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Ἰωάννου Βενδίκης ἐπνίγη καὶ δὲν ἦ
κούσθη, παρασυρθεῖσα εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, πρὸς βορ-

ραῖον φύλον διεδραμάτιζε τὸ κυριώτερον πρόσωπον. Νεα-
ραὶ κόραι ἅς τὸ ἀπόγευμα ὑπὸ τὸ ἡλιακὸν φῶς ἠδύναστο νὰ
ἐκλάβῃς ὡς τὴν ἀπεικόνισιν τῆς δειλίας καὶ τοῦ φόβου, μη-
τέρες τριῶν, τεσσάρων τέκνων, γραῖαι σκελετώδεις, ὑπὸ
τὴν αἰγίδα τῆς νυκτός ἥτις ἔχει τὴν μυστηριώδη δύναμιν
σὺν τοῖς θελγήτρσι ἄτινα τοῖς ἐπιπροσθέτει, νὰ τὰς ἐκαθίστῃ
θραυστάτας, διὰ τῶν διαφορῶν τῶν εὐθύμων διαληλώσεων,
σοὶ ἀφήραζον καὶ τὸ ἐλάχιστον μῦθον συνέσεως ὅπερ σὲ
ὑπελείπετο, καὶ σὲ παρέσυρον ἄκοντα καὶ ἀσυνειδήτως εἰς
συμμετοχὴν τῶν Κρονίων των. Σὲ κατεῖχον εἰς κατάστασιν
μέθης ἀνευ γαλαρῶσεως, καὶ σοὶ ἐπέβαλλον τὴν λατρίαν
τῆς πολιούχου θεᾶς τῆς τρέλλας. Οἱ μετρηφισμένοι ἐκυ-
κλοφόρου ἀφθονώτεροι εἰς τὰς ὁδοὺς σταματώντες εἰς ἕκα-
στον βῆμα τὸν ἀνθρώπινον τοῦτον ὠκεανόν. Ὑπερτεροῦσιν αἱ
ἀπόγονοι τῆς Εὐας αἵτινες διὰ νὰ ἀπολαύσωσι μεθυστικώ-
τερον τῆς ἀπεριόριτου ἐλευθερίας ἦν τοῖς παρεῖχε νομίμως
ἡ ἐσπέρα αὕτη, ἀντήλλαξαν τὴν συνήθη ἐνδυμασίαν των,
διὰ τῶν ἐνδυμάτων τῶν συζύγων των, πατέρων των, ἢ ἀ-
δελφῶν. Καὶ οὕτω ἠδύναντο νὰ σὲ ὠθῶσι καὶ πειραζῶσιν
ὅσον ἤθελον, χωρὶς σὺ νὰ δύνασαι νὰ τὰς δράξῃς ἐκ τῆς ἐ-
σθῆτος ὡς θὰ ἐπραττες πρὸ τινῶν ὤρων. Ἦδύναντο οὕτω
νὰ διαλανθάνωσι τὰ βλέμματα ζηλοτύπου συζύγου, ἂν καὶ
ἐν Παρισίσις κατηργήθη πρὸ πολλοῦ ἡ τάξις αὕτη, ἡ αὐστη-
ροῦ πατρὸς οἵτινες ὑπὸ τὸν ἀφελέστατον ἱματισμὸν εἰκο-
σαετοῦ φοιτητοῦ οὐδέποτε ἦτο δυνατόν νὰ ὑποπτευθῶσι
τὴν χαρίζσαν συζυγίαν των ἢ κορὴν των, αἵτινες οὕτως ἀνέ-
πνεον ἐλευθέρως καὶ ἀφόβως τὸν γνωστὸν ἀέρα τῶν Παρι-
σιῶν βουλευδάρτων ὃν ἄλλοτε ἐξ ὑπολειπομένου ἐτι αἰσθη-
ματος φιλαυτίας, οὐδόλως ὅμως συμβιβάζομένης πρὸς τοὺς
φλογεροὺς πόθους τῶν τυρφερῶν καρδιῶν των, ἀποφεύγουσι
προσποιοῦμεναι τὸν κίνδυνον ἀσφυξίας, ἡθικῆς βεβαίας.

Δηκτικώτατοι ἀστεῖσμοι, ὧν τὸ μυστήριον μόνον ἡ Γαλ-
λικὴ γλῶσσα κατέχει, ἵς διζυγον πῦρ ἐξετοξεύοντο ἐν τῷ

ῥᾶν, ἐνθ' ὁ στόλος ἵστατο πρὸς ἀνατολάς. Ὁ Μηνᾶς ἐπετεν
εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ὁ Ἰωάννης δὲν ἐπειράθη νὰ τὸν ἐμ-
ποδίσῃ. Ἐπὶ τέλους δὲ καὶ αὐτὸς οὗτος, λησμονήσας τὴν
σκοτεινὴν περὶ πεπρωμένου θεωρίαν, ἐβυθίσθη μέχρι τῆς
ὀσφύος εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἤρχισε νὰ κολυμβᾷ, ἐλπίσας
ὅτι ἠδύνατο νὰ προλάβῃ καὶ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τῆς Αὐ-
γούστης. Ἄλλ' εἰς μάτην. Δὲν ἦτο καιρὸς πλέον. Αἱ φλόγες
εἶχον περιζῶσει ἀστραπηδὸν τὸ σκάφος. Ὅτε δὲ ἡ ἀτυχὴς
γυνὴ ἀνένηψεν ἐκ τοῦ προδρόμου τοῦ θανάτου ληθάργου
της, καὶ ἤκουσε τὸν φοβερὸν βρόμον τοῦ πυρός καὶ εἶδε τὰς
φλόγας ἀνερούσας καὶ περιβαλοῦσας πανταχόθεν τὸ σκά-
φος, οὐδὲν ἄλλο προσέλαβε νὰ κάμῃ, ἢ νάναβῃ εἰς τὸ κατά-
στραμμα καὶ νὰ περιβλέψῃ περίξ ζητοῦσα σάνιδα τινὰ σω-
τηρίας. Ἄλλ' οὐδεμία τοιαύτη ὑπῆρχε· διότι ἐκεῖνη, εἰς
ἣν εἶχε καταφύγει, ἐκαίετο. . .

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρετήρησε τὸν Ἰωάννην Βενδίκην
ὄρθιον ἐντὸς τῶν κυμάτων, παρὰ τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἐτοι-
μαζόμενον νὰ κολυμβήσῃ. Ἡ ἀνταύγεια τοῦ καινότερος αὐ-
τὴν πυρὸς ἐφώτισε τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰωάννου Βενδίκην, καὶ
τὸν ἀνεγνώρισεν, ἦτο ὁ σύζυγός της. Ἐπάτησεν ἐφ' ὕψους
τῆς κωπαστῆς, ἐκρατήθη ἐκ σχοινίου τινος, καὶ ἐν μέσῳ
τῶν πολιορκουσῶν αὐτὴν φλογῶν, ἀνωρθώθη καὶ τὸ ἀνά-
στημά της ἐφάνη μεγαλοπρεπὲς ἐν μέσῳ τῆς ἀπειλούσης
αὐτὴν καταστροφῆς, καὶ τὸ πρόσωπόν της καταλάμβρη τὸ
τελευταῖον ὑπὸ τῆς μορσίμου ἐκείνης λάμψεως. Ἐκαμε διὰ
τῆς δεξιᾶς νεῦμα ἀποχαιρετισμοῦ καὶ ἰκεσίας πρὸς ἐκεῖνον,

μέσῳ τοῦ πλήθους καὶ ἕλκιστος περιεργος ἀποβλέπων εἰς χάριεσσαν νεάνιδα, ἢ ἀνάτατον μετρημεισμένον, ἢ μικρὸν Γαβριᾶν, ἦτο βέβαιος ὅτι θεί ἐλάμβανε λεπτά τινα διὰ τῆς γλώσσης ραπίσματα ἅτινα ἔπρεπε νὰ ἔχη τὴν ἐτοιμότητα νὰ ἀποδίδῃ, καὶ οἱ Παρισιῶι κατέχουσιν εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τὸ προσὸν τοῦτο. Ἀφίνω ἤδη τὰ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἀπόκρεω αἵτινες πλήρως ὀργίον ἐξηκολούθησαν μέχρι τῆς 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥρας ἐν τῇ αὐτῇ ζωηρότητι, καὶ μεταφέρω τοὺς ἀναγνώστας τοῦ *Μη Χάνεσαι* εἰς τὸ ἐσωτερικῶν τῶν θεάτρων, οἰκιῶν, δημοσίων χορῶν καὶ λοιπῶν θυσιαστηρίων τῶν ἡδονῶν καὶ εὐθυμίας.

Θέατρα, ἑσπερίδες.

Ἐν ἅπασι σχεδὸν τοῖς θεάτροις ἡμερήσιαι παραστάσεις καὶ ἑσπεριναὶ συνεκέντρουν ἄκιστον πλῆθος ἰδίως ἀνήκον εἰς τὰς μικρὰς ἐμπορικὰς καὶ βιομηχανικὰς τάξεις, αἵτινες τῶν ἡμερῶν τούτων τῆς γενικῆς ἀεργίας καὶ ἀναπαύσεως ἐπωφελούνται ὅπως ἀπολαύσῃ τῶν θεαμάτων τούτων. Τὰ θέατρα ἐξαιρετικῶς ἦσαν ἐπὶ τὸ πολυτελέστερον καὶ φαιδρότερον διασκευασμένα, οἱ δὲ ἡθοιοὶ ἠμιλλῶντο νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν τέρψιν καὶ εὐθυμίαν τῶν χειροκροτούντων θεατῶν. Ὅλοι αἱ θέσεις τῶν θεατῶν ἦσαν κατελημμέναι, ἡμίσειαν δὲ ὦρνε μετὰ τὴν ἄρτι τῆς αὐλαίας, ἦτο ἀδύνατον νὰ εὔρης εἰσιτήριον ὅσον ἀδραν ἁμοιβὴν καὶ ἀν προσέφερες. Τὴν γενικὴν φαιδρότητα ἐπέκρινεν ἢ ἐπὶ τὸ ἀρλεσκινιώτερον περιβολὴ τῶν τε ἡθοιοῶν καὶ πολλῶν θεατῶν, οἵτινες διὰ γελοίας τινος τροποποιήσεως τῆς ἐνδυμασίας τῶν, ἐφρόνον ὅτι ἐξεπλήρουν θρησκευτικὸν πρὸς τὴν βαρύτητα τῆς ἡμέρας καθήκον. Ἐκ τῶν θεατῶν τὰ τοὺς πλείστους θεατὰς προσελκύνοντα εἰσὶ τὰ *Renaissance*, *Varietés*, *Ambigue*, *Edem*, *Gymnase*. Τὸ μελοδραματικὸν *Petit Duc*, ὃ κατέστησε δημοτικώτατον ἡ *Zoanne Granier* δι' ἣν καὶ συνετέθη τὸ μελόδραμα τοῦτο, *Madeloiselle Nitouche*, τὸ δρά-

μα τῆς ἡμέρας *La Glu*, τὸ *Excelsior* κλπ. Θέλγουσιν εἰς τὸ ἔπακρον τὸ Παρισινὸν κοινὸν καὶ προσθειοῦσιν οὐχὶ ὀλίγον εἰς τὰς ἐτέρας ἀπολαύσεις αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν φαιδρότητα τῶν ἀποκρέω των.

Ἐν ταῖς οἰκίαις αἱ ἀπόκρεω πανηγυρίζονται μετὰ μεγίστης ἐπίσης φαιδρότητας. Χοροὶ, μουσικαὶ ἑσπερίδες, συμπόσια, καὶ . . . καὶ . . . ὅ,τι δύναται τις νὰ φαντασθῇ ἐμπνεόμενον ὑπὸ ἐξυμμένων ἐγκεφάλων, ἐπιζητούντων νέας τέρψεις, ἐκπροσωποῦσι τὴν ἀπόλαυσιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ. Ὅλοι αἱ οἰκίαι εἰσὶ κατάφωτοι, καὶ βόμβος ὅστις σὲ συγχίζει ἐξέρχεται ἐξ ἐκάστης. Πολλὰι συγγενικαὶ ἢ φιλικαὶ οἰκογένειαί αἵτινες προτιμῶσι τὰς ἡδονὰς τῆς ἐστίας συνέρχονται καὶ συνεορτάζουσι τὰς Ἀπόκρεω ἃς παρατείνουσι πολλάκις καὶ τὴν ἐπιούσαν. Τὰ μηλόπηκτα εἰσὶ τὸ γλυκισμα τῆς ἡμέρας καὶ παντοῦ ἐν τε ταῖς οἰκίαις τῶν ἀριστοκρατῶν καὶ τῶν πτωχῶν, καταλαμβάνουσι τὴν πρώτην θέσιν. Οἱ ἀριστοκράται οἵτινες ἀποφεύγουσι τὰς κοινὰς ἀπολαύσεις καὶ ἀπαξιῶσι νὰ συμμίγνυνται τῷ εὐθυμοῦντι πλῆθει, μεταβάλλουσι τὰς αἰθούσας τῶν μεγάρων των εἰς κέντρα ἐπιζήτητα διασκεδάσεων ἐν αἷς παντός εἶδους τέρψεις καὶ τὸν σοβαρὸν φιλόλογον τῆς Σορβόνης, καὶ τὸν εὐθυμον λέοντα τοῦ *Caffé Anglais*, καταθέλγουσιν. Ὑπάρχουσιν ἐκεῖ μουσικαὶ συμφωνίαι εἰς ἃς λαμβάνουσι μέρος τὸ ἄθος τῶν Παρισινῶν καλλιτεχνῶν· δραματικαὶ παραστάσεις ἐν αἷς οἱ κορυφαῖοι τοῦ *Theatre Francais* ἢ τοῦ *Odéon* ἡθοιοὶ ἐκτυλίσσουν ὅλα τῶν τὰ προτερήματα καὶ τὴν ἀξίαν, χοροὶ ἐν οἷς αἱ δικημότεραι χορευτῆραι τῶν Παρισινῶν θεάτρων ἐπιούρουσι τὸν θαυμασμὸν καὶ τὰς ἐπευφημίας ἐκλεκτῆς συναναστροφῆς. Καὶ τὸ ἄθος τῆς Παρισινῆς καλλονῆς, εὐφύιας, χάριτος, σὲ μεθεῖ διὰ τοῦ ἀρώματός του ἐν τοῖς ἐπιγελοῖς τούτοις παραδείσοις ὧν τὴν εἰσοδὸν εἰς προνομιοῦχος μόνον ἐπιτρέπουσι θνητοὺς καὶ ἐν οἷς τὰ Χερουβιμ καὶ

ὅστις ἤρχετο πρὸς αὐτὴν κολυμβῶν, καὶ ἔκραξεν ἐλπίζουσα, ὅτι ἡδύνατο νάκουσθῃ.

— Ἰωάννη, σύζυγέ μου, συγχώρησόν με!

— Σὲ συγχωρῶ ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης ἐνοήσας τὸ νεῦμά της.

Καὶ αἱ φλόγες περιεκύλωσαν αὐτὴν. Περιέφλεξαν τὴν χρυσὴν της κόμην, περιέφλεξαν τὰς χεῖράς της, εἰσέδυσαν εἰς τὰς σάρκας της, καὶ μετέβαλον τὸ ὦραϊον τοῦτο σῶμα εἰς μέλαν καὶ καπνίζον ἐρείπιον ἐμπρησμοῦ.

Καὶ ἐρείπιον, ὅπερ οὐδὲ ἡδύνατο νὰ διακριθῇ τουλάχιστον, ἐν μέσῳ τῶν τοσοῦτων ἐρειπίων.

Ὁ Ἰωάννης τρέμων ἐξ ἄλγους καὶ συγκινήσεως, εἶδε τὴν φοβεράν ἀγωνίαν της, καὶ συνεχώρησε τὸ πλάσμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἦτο φύσει ἀγαθὸν, ἀλλ' ἤμαρτε καὶ ἐτιμωρήθη.

Ἐντὸς δύο ὥρων τὸ πῦρ συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς. Ὅτε ἡ Ἥως ἀνέτειλε βολίζουσα τὸν ὀρίζοντα, οὐδὲν ἐφώτισε πλέον ἐν τῷ ὄρωμ τῆς Νάξου εἰμὴ γῆν καὶ θάλασσαν.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ Καρτάσις συνήντησε τὸν Μαῦρον παρὰ τὸν αἰγιαλόν.

— Ἐμαθες τίποτε; τῷ εἶπεν. Ὁ κόμης Σανούτος νίπτει τὰς χεῖρας.

— Τὸ ἔμαθα, εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Δὲν ἀφῆναι ποτὲ τὴν συνειθισμένην πολιτικὴν του.

— Τὴν πολιτικὴν του; εἶπεν ὁ Μαῦρος. Πολιτικὴ εἶνε αὐτό, νὰ με διατάξῃ νὰ καύσω τὸν στόλον καὶ ὕστερα νὰ λέγῃ εἰς τὸν Κοιρίνην καὶ εἰς τὸν Γίζην, ὅτι ἐγὼ μόνος μου τὸν ἔκαυσα!

Καὶ ἀπελθὼν καθ' ἑαυτὸν εἶπε.

— Δὲν εἰξέυρω εἰς τί νὰ ὀρκισθῶ ἀλλ' ὀρκίζομαι νὰ ἐκδικηθῶ! . . .

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μετὰ δύο ἔτη, ὁ κόμης Σανούτος, ὁ κύριος τῆς Νάξου καὶ πολλῶν ἄλλων νήσων, ὅστις εἶχεν ἐκβάλει τοὺς Γενουαίους ἐκ τοῦ τελευταίου καταφυγίου των, εἰστία τοὺς φίλους του ἐν τῇ αὐτῇ ἐκείνῃ ἐπαύλει τοῦ Ἰωάννου Μούρχα, ἐν ἣ ἤρχισεν ἡ παρούσα ἱστορία.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ Σανούτος εἶχεν ἀναβῆ εἰς τὸν γνωστὸν πύργον τοῦ Πραγότση καὶ ἐθεάτο τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς ἀστέρας.

Ὁ Μαῦρος τὸν ἠκολούθησε χροῖς νὰ ἐνοηθῇ ὑπ' αὐτοῦ.

Ὁ Σανούτος ἐθώπευε τὰς ἀναμνήσεις του. Ἀνεπόλει τὴν πρώτην ἐκείνην σκηνὴν τῆς μετὰ τῆς Αἰγούσης πρώτης συναντήσεώς του ἐπὶ τοῦ πύργου τούτου. Ἐστέναζε καὶ ἐψέλλισε.

— Ποῦ εἶσαι δυστυχῆς γυνή! Πολὺ κακὸν σοῦ ἔκαμα.

τὰ Σεραφεῖμ ἐκπροσωποῦνται ὑπο θελητικῶν μακρησιῶν καὶ κομησιῶν αἵτινες σοὶ ἐπιβάλλουσι τὴν λατρείαν των. Ὁ πλοῦτος δὲ ἐν ταῖς καλλιτεχνικαῖς ταύταις τῶν Ἀπόκρῳ εὐορταῖς ἐν τοῖς μεγάλαις τούτοις διαβλέπει εἶναι μυθικός. Ἐσθὴ; μαργαριτωσπαρῆς, περιστήθια ἀδαμαντοσκεπῆ, πλόκαμοι χρυσοκόμενοι, σὲ ἀφαρπαζοῦσι καὶ βλέπων τὰς αἰθερίους νύμφας τῶν ναῶν τούτων τοῦ πλοῦτου καὶ τοῦ μεγαλείου, νομίζεις ὅτι εὐρίσκῃσι μακρὰν πολὺ μακρὰν τῆς γῆς, εἰς χώρας φανταστικάς ἃς οὐδὲ ἐν οὐρανοῦ ἀνεπέλησας. Ἀπὸ τῆς Θῆς ὥρας τῆς ἑσπέρας πρὸ τῶν παραθύρων των κομῶν μεγάλων, αἵτινα συγκεντρῶσι τὸν προνομιοῦχον τούτον κόσμον, βλέπεις ἐὰν ἔχεις τὴν περιέργειαν νὰ σταματήσῃς ἐπ' ὀλίγον τὸ βῆμα σου καὶ προσηλώσῃς τὸ βλέμμα σου, πολυάριθμα μεγαλοπρεπῆ ὀχήματα καθ' ἰεραρχικὴν τάσσόμενα τάξιν, ἐξ ἑνὸς ἑκάστου, ἐναεῖρα πλάσματα ἐντὸς βαρυτίμων συσσωρῶν περιτετυλιγμένα, κατέρχονται ἀφίνοντα νὰ διαφαίνηται λευκότερον ὡσεὶ δὲ πρόσωπον, φλογερότατοι ὀφθαλμοὶ ὑπὸ διαφανῆς ἐκ γάζης περιάλυμμα, καὶ ἐξαφανίζονται ὡς ἀόριστοι ὀφθαλμοφάνειαι ἐν τῷ προτυλίχῳ σπερ πολυάριθμοι φανοὶ ζωηροτάτην διαχύνοντες λάμψιν καταυράζουσι, πληροῦντα τὸν αἶρα δὲ καταλείπουσι θεσπεσιῶν ἀρωμάτων ὧν ἡ ὄσφρανσις σὲ βυθίζει εἰς πελάγη πόθων καὶ ἐκστάσεως. Σοβαροὶ ἐν τῇ τυπικῇ μελαίνῃ ἐνδυμασίᾳ των οἱ κύριοι ἀκολουθοῦσι τοὺς εἰσάγοντας αὐτοὺς ὑπρέτας οἵτινες ἐν μεγάλῃ στολῇ τετραγήμενοι ἕκαστος εἰς τὴν θέσιν του ἐκπληροῦσι τὰ καθήκοντά των. Διὰ τῶν ἠνεωγμένων θυρῶν διαβλέπεις μεγαλοπρεπεστάτας κλίμακας δισεκκευασμένας μετ' ἀπειρογράφου πολυτελείας αἵτινες ἀγούσιν εἰς τὰ Ὀλύμπια δώματα, ὧν ἡ εἴσοδος δὲν σοὶ εἶναι ἐπιτετραμμένη ἐτι ἀγαπητὸν *Μὴ Χάνεσαι* — καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων σταματᾷ τὸ βλέμμα σου ἀφίνον εἰς τὴν φαντασίαν τὴν ἀνα ἀστάσιον τῶν λοιπῶν.

Μετὰ τὴν ἀτελῆ ταύτην σκιαγραφίαν τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις

— Εἶνε καὶ εἰς ἄλλοις ἐδῶ, εἶπεν ἡ σαρκαστικὴ φωνὴ τοῦ Μαύρου.

— Τί θέλεις; εἶπεν ὁ Σανούτος.

Ὁ Μαύρος τὸν ἤρπασεν ἐκ τοῦ λαιμοῦ.

— Πρὸ δύο ἐτῶν, τῷ εἶπεν, ὠρκίσθη νὰ ἐκδικηθῶ. Ἄρκετὰ ἐπερίμενα, θὰ σὲ πνίξω.

Ὁ Σανούτος δὲν ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ, πιεζόμενος τὸν λαιμὸν ὑπὸ τοῦ Μαύρου. Προσεπάθει νὰ ἐκφύγῃ. Ἄλλ' ὁ Μαύρος ἦτο εὐρωστότερος.

— Καὶ ἀφοῦ σὲ πνίξω, ἐπανέλαθεν οὗτος, θὰ σὲ ρίψω εἰς αὐτὸν τὸν κρημνόν, νὰ ταρῆς εἰς τὰ κύματα.

Καὶ ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον. Ὁ Μαύρος συνέσφιγγεν ἰσχυρῶς τὸν λαιμὸν τοῦ Σανούτου καὶ τὸν ἐπνίξε. Πνίξας δὲ αὐτόν, τὸν ἐκύλισεν εἰς τὸ κάταντες τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου κρημνοῦ.

Περὶ δὲ τοῦ Ἰωάννου Μούχρα, εἶνε γνωστὸν ἐκ τοῦ χειρογράφου ἐκείνου τοῦ εὐρεθέντος ἐν τινι μονῇ, καὶ δοθέντος εἰς τὸν ἐκδότην πρὸς ἀντιγραφὴν καὶ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ἱστορήματος, ὅτι ἐγενε μοιχαλός, μὴ ἔχων τι καλλίτερον νὰ πράξῃ. Φαίνεται δὲ ὅτι αὐτός οὗτος ἦτο καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ ρηθέντος χειρογράφου· καὶ καλῶς τὸ συνέγραψεν.

Ἀναφέρεται ἐν τινι ἀνεκδότῳ χρονικῷ, ἄλλῳ παρὰ τὸ

κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐρωτῶν μεταφέρομεν τοὺς ἀναγνώστας τοῦ *Μὴ Χάνεσαι* εἰς ἕτερον κέντρα, τὰ καὶ σπουδαιότερα διὰ τε τοὺς Παρισίους καὶ ξένους, διασκεδάσεων ἐν οἷς δύναται τις ἀρίστα νὰ σπουδάσῃ τὸν Παρισίνον χαρακτήρα. Τὰ κέντρα ταῦτα εἰσὶν οἱ διάφοροι δημόσιοι χοροὶ προσφιλῆς τῶν ἄλλων ἀπόλαυσις πάσας τὰς ἄλλας ὑπερβάλλουσα, ἃτε πάσας συγκεντρῶσα ἐν ἑαυτῇ. Καὶ κατὰ τὰς ἐφετεινὰς Ἀποκρῶν οἱ χοροὶ ἦσαν τι ἕκτακτον. Πλέον τῶν χιλίων δημοσίων χορῶν κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς Τρίτης συνεκέντρωσαν ἐν ἑαυτοῖς πᾶν ὅτι οἱ Παρίσιοι, κατέχουσι τρελλότερον, ζωηρότερον, ἀκολαστώτερον.

Κρονίδης.

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΠΑΝΤΟΥ

Καὶ τί δὲν θὰ εὑρουν αὐτοὶ οἱ σοφοὶ! Ἀνεκαλύψε, λέγει, ὁ κ. Δεπρὲ μέσον ἐναποθηκέως κινητικῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν μεταβιβάξαι εἰς ἀπόστασιν ἐξήντα καὶ ὀγδοῦντα ἀκόμη χιλιαμέτρων!

ὑποθέσατε τὴν ἀποθήκην τῆς δυνάμεως ποτώσεως ὕδατος ἐν Λεβαδείᾳ. Τηλεγραφικῶς μὲ τὴν δυνάμιν αὐτὴν θὰ δύνασθε νὰ κινήτε τὸ Κλωστήριον τοῦ κ. Κουμαντάρου ἐν Πειραιεῖ.

Τίς οἶδε! θὰ δύνασθε ἀκόμη καὶ νὰ ραπίζητε ἐξ ἀποστάσεως κανένα φίλον σας.

Οἱ Ἴατροὶ εἶναι πρὸ πολλοῦ εἰς ὑποίμνησιν ἕνεκα τῶν προοπτικῶν καὶ τῶν περιπετειῶν τῆς νόσου τοῦ Κουμουνοῦρου.

Ἄς τοὺς παρηγορήσωμεν ὀλίγον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γνω-

ρῆθὲν σύγγραμμα, ὅτι ὁ Μηνᾶς εἶχεν ὀπλίσει γαλέραν τινα, καὶ ὅτι ἐπολέμει ἐπὶ πολὺ κατὰ τῶν Ἰσνετῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει. Πρὸς τούτοις δὲ ἀναφέρεται, ὅτι κληρονομήσας παρὰ τοῦ Ἰωάννου Μούχρα τὴν ἰδέαν τῆς κατὰ τοῦ Σανούτου ἐκδικήσεως, ἐπολιόρησε τὴν ἔστυλιν, κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν νύκτα, καθ' ἣν τὸν ἐθανάτωσεν ὁ Μαύρος. Οὗτος δὲ ἐλπίζων νὰ τύχῃ ἀμνηστίας παρὰ τῷ Μηνᾶ, ὡμολόγησεν, ὅτι αὐτὸς ἐφόνησε τὸν Σανούτον. Ἄλλὰ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ὁ Μηνᾶς διέταξε καὶ τὸν ἐκρέμασαν ἐκ τῆς κεραίας τοῦ προσθίου ἱστοῦ τῆς γαλέρας του. Ὁ ἐκτελεστής τῆς ποινῆς του, ὑπερβὰς τὴν διαγωγὴν τοῦ Μηνᾶ, τοῦ ἐπέραςε δῆθεν τὸν βράχον οὐχὶ εἰς τὸν λαιμὸν μόνον, ἀλλὰ περιέδεσε δι' αὐτοῦ τὸν λαιμὸν καὶ τὴν δεξιὰν μασχάλην ἄμα, λίαν σφιγκτῶς, εἰς τρόπον ὥστε ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἤωρετο καὶ ἐσειετο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, κρεμᾶμενος ὡς ἀράχνη ἐν τῷ ἱστῷ αὐτῆς, καὶ ἐδασανίζετο μὴ δυνάμενος ν' ἀποθάνῃ. Ἄλλ' ἡ πληροφορία αὕτη τοῦ εἰρημένου χρονικοῦ ἐλαχίστην μοι φαίνεται ἔχουσα πιθανότητα.

Οὐδεμίαν πληροφορίαν ἠδυνήθην νὰ συλλέξω περὶ τοῦ Σκιαχτη καὶ περὶ τινῶν ἄλλων προσώπων τοῦ δράματος.

Μποέμ.

ΤΕΛΟΣ